

Hänvisning
15.1.2021, VN/9996/2019

Kommunikationsministeriet

Kontaktperson
Biträdande ingenjör Gunnar Westling

kirjaamo@lmv.fi

Ärende

Utlåtande över färdplan för fossilfria transporter – statsrådets principbeslut om minskning av växthusgasutsläppen från trafiken i Finland

Utlåtande

Ålands landskapsregering tackar för möjligheten att ge utlåtande på *Färdplan för fossilfria transporter – statsrådets principbeslut om minskning av växthusgasutsläppen från trafiken i Finland*.

Landskapsregeringen påminner om att dokument ska finnas tillgängliga på båda nationalspråk vid publicering och vid utskick för utlåtande. Den svenska version av färdplanen sändes ut ett fåtal dagar innan remisstidens slut.

Generellt

Statsrådets principbeslut är välskrivet med relevant bakgrundsdata och goda åtgärdsförslag.

Vägtrafiken är en av de största utsläppskällorna och vars utsläppsnivåer inte visat samma nedgång som bland annat uppvärmning och elproduktion. Kraftfulla åtgärder behövs för att minska utsläppen och uppnå målsättningarna. Landskapsregeringen ställer sig positiva till åtgärder för minskade utsläpp från vägtrafiken.

Vägtrafik är ett mindre energieffektivt transportmedel jämfört med spårtrafik och sjötrafik. Gods- och persontransport borde generellt överflyttas till energieffektivare och utsläppsnållare transportmedel. Alla styrmedel borde arbeta i denna riktning för att skapa de grundläggande förutsättningarna till ett energieffektivt transportsystem.

Utsläppshandeln är ett bra verktyg för minskning av utsläppen. En utökning av utsläppshandeln till att även omfatta vägtrafiken vore en utveckling. Alla som släpper ut växthusgaser inom EU kunde anslutas till utsläppshandeln för att få ett gemensamt fungerande verktyg.

Synpunkter på föreslagna åtgärder

Av åtgärdsförslagen väljer landskapsregeringen att lyfta upp några:

Åtgärd 1; Landskapsregeringen ser positivt på att distributionsskyldigheten även kommer inkludera biogas och elbaserade bränslen. Ett inkluderande av biogas skulle gynna produktionen och distributionen av biogas.

Om distributionskraven kommer att ändras önskar Ålands landskapsregering att Åland få möjlighet att ingå i det förnyade nationella distributionskravet, med en föregående dialog.

Det distributionskrav som gäller för bensin, diesel och lätt brännolja som råder i riket gäller inte på Åland i och med åländsk lagstiftningsbehörighet på området. Det har skapats ett fristående, men likadant system med distributionskrav på Åland för att implementera EU-direktivet. På nationell nivå är bränslemarknaden fullständigt integrerad med samma produkter och samma aktörer. Att det råder två olika system inom nationen upplevs som försvårande, administrativt tungt och förvirrande av distributörerna. Ett gemensamt nationellt system vore önskvärt om det blir aktuellt att införa distributionskrav för bunkerbränslen.

Åtgärd 2 och 3; Statliga stöd till företag gäller inte för åländska företag. Ålands landskapsregering ansvarar för framtagande av egna stöd till åländska företag. Landskapsregeringen understöder föreslagna stöden. Landskapsregeringen har infört liknande stöd på Åland.

Åtgärd 7; Landskapsregeringen understöder Finlands hållning i frågan. I Norden, där fordonsgas främst består av biogas, kunde gasdrivna bilar betecknas som nollutsläpps- eller lågutsläppsbilar. Att gasbilar klassas till fulla för sitt CO₂-utsläpp är till viss del missvisande och gynnar inte produktion av gasfordon.

Landskapsregeringen understöder förslag på kraftiga åtgärder för att trafiken på sikt ska kunna bli fossilfri, till exempel kunde fastslagning av ett datum då försäljning av nya bensin- och dieselbilar inte längre är tillåtet övervägas. Bilarnas livslängd i riket är ca 20 år, vilket innebär att fordon sålda år 2021 kommer vara i trafik ännu år 2041.

Åtgärd 8, 9, 10 och 11; Landskapsregeringen ser positivt på de föreslagna åtgärderna och tror att dessa kommer leda till omställning av fordonsparken. Speciellt konverteringsstödet ses som positivt då befintliga bilar relativt billigt kan bli utsläppssnålare utan att nya fordon behöver produceras och en större del av befolkningen kan delta i omställningen. Anskaffningsstödet för elbilar är lågt i jämförelse med övriga EU-länder, jämför till exempel Sverige 70 000 SEK. Därför förespråkas en höjning. Ett förslag är att vid köp av en vanlig bensin- eller dieselbil kunde

skrotningspremien helt tas bort. Skrotningspremie skulle då endast finnas för inköp av vanliga bilar med utsläpp under 95 g/km.

Anskaffningsstödet och skrotningspremien för privatpersoner som gäller idag gäller även på Åland. Landskapsregeringen ser positivt på att stöden gäller även på Åland, men vill påminna om de procedurer som behöver föregås innan stöd införs även på Åland.

Enligt 18 § 10, 21 och 22 punkten självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har lagtinget lagstiftningsbehörighet vad gäller vägar och kanaler, vägtrafik, spårbunden trafik, båttrafik, farleder för den lokala sjötrafiken, natur- och miljövård, friluftsliv, vattenrätt och näringsverksamhet med beaktande av vad som stadgas i 11 §, 27 § 2, 4, 9, 12–15, 17–19, 26, 27, 29–34, 37 och 40 punkten samt 29 § 1 mom. 3–5 punkten i självstyrelselagen. Utöver detta har lagtinget, enligt 18 § 22 punkten självstyrelselagen, behörighet att vidta åtgärder för att främja sådan näringsverksamhet som avses i självstyrelselagen. Det råder således inget tvivel om att fossilfria transporter och eventuella stöd för fossilfria transporter faller inom lagtingets lagstiftningsbehörighet. Ålands landskapsregering vill dock redan nu lyfta fram att det finns ett intresse av att jobba tillsammans med Finland i denna fråga och ser positivt på att landskapet Åland skulle ingå i eventuella stödsystem. Det är dock viktigt att landskapsregeringen i så fall involveras i arbetet och aktivt samtycker till ett liknande förfarande i landskapet.

Med hänvisning till självstyrelselagen önskar landskapsregeringen en utökad dialog med riksmyndigheterna gällande de stöd till privatpersoner på Åland som utlyses av riksmyndigheterna, men som faller inom självstyrelsens behörighetsområden.

Åtgärd 12 och 13; Den tunga trafiken står för betydande utsläpp och ett anskaffningsstöd ses som behövligt.

Åtgärd 19; Tyngre och större transporter ställer högre krav på vägnätet. Införandet av högre viktklasser har varit kostnadsdrivande i glesbygden och skärgården då vägnätet behöver uppgraderas.

Åtgärd 22; Landskapsregeringen ser positivt på att distansarbete kommer att uppmuntras genom ändrade styrmedel.

I förslaget till färdplan nämns flera tankar och åtgärder om beskattningsinstrument. Åland har inte egen beskattningsbehörighet utan lyder under samma skatteregler som Finland. Ålands landskapsregering vill därför lämna några synpunkter på fordonsbeskattningen i samband med utlåntagandet på förslaget till färdplan för fossilfria transporter. Nybilsskatten, den årliga fordonsskatten samt drivkraftsskatten för renodlade elbilar och andra nollutsläppsfordon kunde vara 0 euro. Detta för att skapa en tydlighet och transparens. En

större beskattningslättning jämfört med lågutsläppsbilar såsom laddhybrider skulle främja försäljningen av renodlade elbilar framom laddhybrider.

Landskapsregeringens arbete för fossilfria transporter

Landskapsregeringen har satt upp målsättningar för att minska utsläppen från vägtransporter på samma nivå som Finland; 50 % reduktion till år 2030 jämfört med 2015. Utsläppsminskningen ska uppkomma genom minskad biltrafik, ökade energieffektivitet, förnyelsebara drivmedel och eldrift.

För att minska biltrafiken har landskapsregeringen ökat satsningar på gång- och cykelbanor längs landskapets huvudleder. Gång- och cykelbanorna gynnar även cykelturismen. Kollektivtrafiken inom Åland får även en totalrevidering under 2020-talet.

Förnyelsebara drivmedel främjas genom distributionskrav av biodrivmedel på samma sätt som i Finland. Biogas för fordonsbruk främjas genom investeringsstöd för produktionsanläggningar. Ett inkluderande av biogas i distributionskravet kunde övervägas.

Eldriven personbilstrafik främjas genom investeringsstöd för husbolag och privatpersoner samt tidigare även snabbbladdarstöd. Att det finska anskaffningsstödet och skrotningspremien även gällt på Åland har varit okänt under längre tid och således inte påverkat försäljningen av elbilar utan elbilar har köpts på marknadsvillkor.

Sammanfattning

Ålands landskapsregeringen ser positivt på förslaget till färdplan för fossilfria transporter. Landskapsregeringen avser arbeta med liknande åtgärder på Åland. Med hänvisning till självstyrelselagen önskar landskapsregeringen en utökad dialog med riksmyndigheterna gällande de stöd till privatpersoner på Åland som utlyses av riksmyndigheterna, men som faller inom självstyrelsens behörighetsområden.

Minister

Alfons Röblom

Avdelningschef

Yvonne Österlund